

TORNIONJOEN KALASTUSALUE
Kalervo Liisanantti, puheenjohtaja
95520 Tornio (Kukkola)
kalervo.liisanantti@pp.inet.fi
0400 396090

LAUSUNTO 23.04.2012

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntö kalastuslain kokonaisuudistuksesta 11.04.2012/MMM022:00/2008/Lapin liitto/Tornionjoen kalastusalue

LAUSUNTO KAUPALLISESTA KALASTUKSESTA JA RANGAISTUSSÄÄNNÖKSISTÄ

Kaupallisen kalastajan määritelmä viittaa liiaksi meriammattikalastukseen, eikä ole riittävän kattava termi ilmaisemaan koko maassa harjoitettavaa kalastusta.

Työryhmän mietinnössä mainitaan kyllä ohimennen vapaa-ajankalastus ja kotitarvekalastus.

8. Kaupallinen kalastus ja kaupallinen kalastaja

Pienimuotoinen kalan myynti lähiruuksi on mahdollinen ns. sisävesillä, jos kala tulee esimerkiksi yksittäistalouteen, matkailuyrittäjälle tai paikallisen liikkeen päivämyyntiin asikaspalvelua varten, eikä kalaliike ole halukas ottamaan kalaa vastaan.

Perustelut:

Lapissa, Tornionjokilaaksossa ja Tenojokilaaksossa kalastus liittyy vahvasti matkailuun.

Lapissa matkailu on kasvanut 2000-luvulla voimakkaasti ja työllistää nykyään lähes yhtä paljon ihmisiä kuin alueen teollisuus. Matkailutulosta noin 1/3 tulee kesäsesonkina.

Eri kalastusmuodot ovat tärkeitä matkailutuotteita, joita ei tarvitse enää rakentaa, eikä yhteiskunnan voimakkaasti tukea. Yhteiset luonnonvarat vain pitäisi oikeudenmukaisesti ja samalla tuottavasti hyödyntää.

Urheilukalastus ja varsinkin liikkuvien matkailijoiden **virkestyskalastus** tuo paikkakunnalle varakkaita harrastajia, jotka liikkuvat eri Pohjoismaissa ja Venäjälläkin.

Matkailutuotteena tärkein on vanhan elävän **kalastuskulttuurin** harjoittaminen, kuten lippous. Läheskään kaikki matkailijat eivät kalasta, mutta seuraavat mielellään kalastusta.

Kotitarvekalastus antaa paikalliselle väestölle mahdollisuuden hankkia osan elannostaan kalastamalla ja samalla heillä on mahdollisuus tukea paikallisia matkailuyrittäjiä tilanteen vaatiessa ja myydä tuoretta kalaa, joka valmistetaan kohta ruuksi ja joka on erikoisuus ilman turhia välikäsiä. Kierrätettäessä kalaa sen laatu ei parane ja hinta nousee ainakin säilytyksen, kuljetuksen ja myyntipalkkion verran.

Kukkolankoskella on paraikaa 30 Outokumpu Oyj:n asiakkaita Etelä-Afrikasta, joille pyritään tarjoamaan lounaalla paikallista kalaa, jota pidetään erikoisuutena.

Sama tilanne toistuu kesällä risteilijävieraiden saapuessa Kemiin ja sieltä Tornionjokilaaksoon.

Kotitarvekalastajan kalan ”mutkaton” suoramyynti pitää olla mahdollinen, koska kysymyksessä ovat pienet erät.

Kalakauppa ei välttämättä ole kohdellut kalastajia ja asiakkaita hyvin.

Kalaliike on halukas ostamaan heille sopivat tai isot kalat, mutta jättää jopa haaskioon pienen kalan. Jokilaaksossa kala on myös ns. lähiruokaa ja matkailuyrittäjälle oman talon tuote.

8. Rangaistussäännökset

Jos kalastus tapahtuu laista piittaamatta tai se on jatkuvaa ns. jatkettua tekoa, tulee poliisilla tai muulla viranomaisella olla mahdollisuus viedä asia oikeuden käsiteltäväksi, vaikka rangaistus olisi sakkorangaistus.

Perustelut:

On sattunut, että kalastaja on jatkanut lainvastaista toimintaansa, vaikka valvova viranominen on kirjoittanut luvattomasta kalastuksesta rangaistusvaatimuksen ja kalastusvälineet ovat menetetty eli otettu takavarikkoon.

Nykykäytännön mukaan ns. sakkorangaistusta ei voi muuntaa vankeudeksi, jos oikeus ei ole rangaistusta määrännyt.

Viranomaisen kirjoittamalla rangaistusvaatimuksella eli sakkorangaistuksella ei ole tehoa tai se ei johda mihinkään, jos voimaan tullutta sakkoa ei voida periä palkasta tai muusta tulosta tai omaisuudesta.

Esimerkkitapauksessa viranomaiset ovat junailleet niskuroinnista joukkorangaistuksen eli kalastuskiellon koko osakaskunnalle armeijasta saadun mallin mukaan.

Kollektiivinen rangaistus on laitton ja perustuslain vastainen.

Eihän humalassa ajelusta ei voi rangiasta kieltämällä koko kyläyhteisöä ajamasta, vaan rangaistus on henkilökohtainen ja valvonnan on vain pystyttävä laitton toiminta jotenkin estämään.

Osakaskunta voisi määrätä niskuroinnista kalastuskiellon, mutta se ei ole mahdollista osakkaalle perustuslain mukaan.

Kalastuskieltoa ei ilmeisesti voida suoraan kalastuslain tai sääntöjen rikkomisesta antaa, vaan lupia ei myöhemmin myydä tai luovuteta kalastuslain tai sääntöjen rikkomuksiin toistuvasti syyllistyneille.

Kunnioittavasti

Kalervo Liisanantti